
EVGENIKA

PRILOGA „ZDRAVNIŠKEGA VESTNIKA“

B. ŠKERLJ:

Paberki s kongresa za populacijske vede v Berlinu 1935

Pred kratkim je izšla debela, 972 strani obsegajoča knjiga pod naslovom „Bevölkerungsfragen“ (Vprašanja populacije), ki obsega vsa, ali vsaj skoro vsa kongresna predavanja in govore. V njih najdemo seveda mnogo zanimivega prav z evgeniškega stališča in zato hočemo podati vsaj nekaj najzanimivejših nazorov in izrekov:

„Vprašanje rojstev je vprašanje volje...“ „Imeti mnogo otrok bo vedno povezano z žrtvami staršev“. „Toda cilj mora biti: gospodarske žrtve, gospodarske preobremenitve, ki so danes pri vseh narodih in v vseh družabnih slojih povezane z velikim številom otrok, se morajo po možnosti zmanjšati (olajšati), postati morajo znosne, tako, da se zdi ob dobri volji zadostna množitev mogoča, ne da bi se morali starši bati, da bi zaradi velikega števila otrok padli pod svoj družabni in socialni sloj.“

„Naloga države, ki se zaveda svoje populacije in ki korenini v močeh svojega ljudstva, mora torej biti, da podzida in utrdi svojo gospodarsko osnovo za procvit dedno zdrave družine z mnogimi otroki po učinkovitem izenačenju družinskih bremen — t. j. po gospodarski razbremenitvi družin z mnogimi otroki na eni strani in po močnejši pritegnitvi onih, ki nimajo otrok ali imajo samo malo otrok, k javnim dajatvam in bremenom na drugi strani. Kajti končno je vendar zdrava družina z velikim številom otrok tista, od katere zavisi bodočnost naroda in države, in tako se zdi torej naravno upravičeno, da tudi oni brez otrok vsaj na ta način pripomore k vzdrževanju svojega naroda.“

F. Burgdörfer: „Bevölkerungsentwicklung
im abendländischen Kulturkreis“.

„... In koliko so se racionalistični časi in materialistični misleci ceneno norčevali iz paradokсне misli, da je nekoč baje bila mati, ki je bila mati in obenem neomadeževana. In vendar so naši predniki s to dogmo hoteli povišavati ideal materinstva, dokler ni bilo povsem vzdignjeno nad pozemske težave. Tako so prišli do idealne ženske, namreč do žene, ki

more brez greha spočeli in postati mati. Kaj pa je ideal modernih zagovornikov omejevanja rojstev, umetnega splava in preprečenja spočetja? Je-li to žena, ki je mogla spočeti ne da bi grešila? Ne, moderni ideal je — vsaj na severu — že popolnoma obraten: namreč žena, ki more grešiti, ne da bi spočela! To je najbolj iskana žena modernega časa! Težko bi se mogel razdor naših starih rasnih idealov in propad našega celotnega življenjskega nazora na tem vitalnem področju še ostreje osvetliti.“

K. A. Wieth-Knudsen: „Das Bevölkerungsproblem des Nordens“.

„Oni z velikim številom otrok so principelno na tem: Dohodki, kakor jih ima brak brez otrok, toda življenjski standard, ki mora daleč zaostajati, to pomeni praktično: izključitev iz splošnega standarda, tlačjenje pod ostale sonarodnjake.

„Čim več otrok — tem manj stanovanjskega prostora,
— tem težje sploh najti stanovanje,
— tem težje dobiti lastni kapital za dom, torej tudi tu — vzadaj!“

„Čim več otrok — tem manj hrane, glej statistike gospodinjstev od dr. Burgdörferja in dr. Schwartzal“

„Čim več otrok — tem manj okrevanja za otroke.“

„Čim več otrok — tem težje dobiti delo, človek je navezan na kraj, mora vzeti, kar najde in dobi.“

„Čim več otrok — tem več posrednih davkov in porabnih dajatev, torej že jako znatno podvezanje materialnih življenjskih osnov za starše in otroke. ... Posledica: brez dvoma znižanje ugleda in veljave.“

„Za dragocene družine z mnogimi otroki se mora najti materialno izenačenje bremen, ker materialna stiska (v razmerju do ostale populacije) ravno pri revnejšem ljudstvu ni več znosna in praktično tudi ogroža zdravje naraščaja. Razen tega pa je treba to stisko tudi iz npravnstvenih razlogov omiliti, kajti tako se vidi kakor kazni za prostovoljno žrtev narodu, je torej v najvišji meri nemoralna in sovzrok, zakaj se zdijo oni z mnogimi otroki nerazumnim krogom „neumni“.“

„Država, ki hoče rešiti ljudstvo, ki je okuženo po padanju rojstev, in ki hoče doseči obrat v smeri dviganja porodnosti, se mora čisto in vsa zavzeti za ta cilj, da, mora ga narediti za vse obvladajoče osišče vse svoje politike in vse ostalo zapostavljati.“

W. Stüwe: „Kinderreiche Familie und bevölkerungspolitische Entwicklung.“

„Čim bolj se omeji število otrok v braku, tem več nalog nastaja za javno skrbstvo, katero mora skrbeti za otroke brez družine.“

W. Hecke: „Die Unehelichen in Österreich.“

„Ne tolažimo se s tem, da bo relativno vedno en del naroda nad drugim, torej da bo vedno obstojalo relativno duševno vodstvo. To bo vedno,

dokler bodo prilično nadarjeni nad duševno šibkimi. To pa ne zadošča. Potrebujemo skupino, ki bo sposobna duševnega vodstva po absolutnem višinskem merilu.“

W. Hartnacke: „Mengenverhältnis von Begabtheit und Unbegabtheit.“

„Ako bi bilo res, da duševna izobrazba žene ovira ali celo, tudi to so že trdili, neposredno oškoduje njeno generativno sposobnost, potem bi se morala ukiniti ali vsaj omejiti. V resnici pa je generativno delo — študirane ali neštudirane — nekdanje abiturientke manjše kakor pa je v interesu ohranitve (vzdrževanja) tako važnega dela nadarjenih v našem narodu ne le zaželeno, marveč potrebno. Toda to premajhno število otrok nima neposredno nobene zveze z duševno izobrazbo dotičnih žen, niti z (njihovim) akademskim študijem.“

„Ako namreč razdelimo poročene žene po poklicnih skupinah 4 fakultet, katerim pripadajo njihovi možje, se pokaže, da število otrok v braku vsake teh 4 skupin vstreza tipičnemu številu otrok, ki ga najdemo tudi sicer v dotični skupini. Torej ni kriva duševna izobrazba žene, temveč gospodarski položaj dotične skupine poklicev in v njem zakrnjena ali živa notranja zavest odgovornosti za naloge braka v narodni skupnosti so odločujoči zunanji in notranji vzroki za povprečno plodnost v brakih bivših abiturientk.“

G. Just: „Schulauslese und Lebensleistung.“

„Še danes se najdejo skeptiki, ki so napram rasno-higienski (evgeniški) populacijski politiki rezervirani ali jo celo odklanjajo. Nekateri izmed njih smatrajo, da je dednostna biologija premlada veda. Ti skeptiki naj pomislijo, da je dednostna biologija starejša kakor je bila bakteriologija, ko so bili izdani zakoni o pobijanju infekcijskih bolezni in o cepljenju.“

O. Fhr. v. Verschuer: „Erbbiologie als Unterlage der Bevölkerungspolitik.“

„Eden najusodnejših motilcev rasno-higienskega (evgeniškega) dela je vojna. To rasno-higiensko delo, ki zahteva toliko moči, ki zaposluje toliko glav, ki ne obeta hitro vidnih uspehov, je pri sedanjem stanju povprečne sposobnosti že danes tako potrebno, da je naš nemški vodja Adolf Hitler izjavil, da bi ga nacionalno-socialistična država morala postaviti v sredo splošnega življenja. Tako delo more uspevati le v miru! Ker gre vsaka moderna vojna kakor parni valjar, ki vse zmelje, čez mlado setev novega življenja, sta in ostaneta rasna higiena in vojna nepomirljiva nasprotja in mi rasni higieniki moramo odkritosrčno in z globoko resnostjo doseči in braniti mir.“

A. Ploetz: „Rassenhygiene und Krieg.“

„Sterilizacija v primerih, ki jih navaja veda (znanost), pa je tudi človekoljubna dolžnost napram usodi poedinca. Je v najglobljem smislu nehumano, ako zavešno, prekrizanih rok puščamo nastajati bitja, ki jim je že sama usoda določila neprepredljivo trpljenje. Pravo sočutje skuša trpljenje in revščino preprečiti. To je več vredno, kakor kasnejše tarnanje.“

„Posamezni glasovi zahtevajo, da bi se poseg sterilizacije smel izvršiti le ob prosti volji in privolitvi. Je pa nespametno zahtevati prostovoljnost, kjer ni več proste volje, in privolitev, kjer ni razuma (n. pr. slaboumnost). Pravo in običaji vseh dežel in narodov posegajo tudi sicer brez in proti volji posameznika v njegovo usodo (proglasitev maloletnosti, boj proti infekcijskim boleznim).“

„Prav rasno-higienska in rasno-teoretska spoznanja ter njihova uporaba morejo omejiti konflikte in vojne ali jih celo preprečiti: Tudi dobljena vojna pomenja biološko izgubo nenadomestnih najboljših dednih osnov.“¹

W. Gross: „Der geistige Kampf um die Rassenpflege.“

„Nedopustno je, da se družinski oče z vsakim otrokom bolj obremenjuje s posrednimi davki, ako država istočasno ne skrbi za učinkovito izenačenje bremen. Pomisliti treba, da je družina z mnogimi otroki prav s posrednimi dajatvami, ki so določene za živila in vsakdanje potrebščine, najbolj obremenjena, medtem ko glasno protestirajo neporočeni ali oni z malim številom otrok, ako naj se obdavčijo poživila kakor tobak, alkohol ali luksuzni predmeti.“

„Pred vsem bo potrebno, da si razjasnimo, da smemo rešitev populacijsko-političnega problema pričakovati le, ako najdemo pogum, da spreobrnemo celo državno, finančno in socialno politiko v navedenem smislu!“

„Naloga vsake države pa je, da vzdržuje življenje poverjenega ji ljudstva in da mu pripravi v telesnem, duhovnem in duševnem oziru boljšo bodočnost — in to se pravi: populacijska politika v najširšem smislu!“

A. Gütt: „Bevölkerungspolitik als Aufgabe des Staates.“

„O medalji francoske družine“: „To medaljo dobi samo ona mati, ki ima pet še živih otrok; tako torej družine z alkoholizmom ali dedno boleznijo te medalje ne morejo dobiti, ker od teh otrok mnogi kmalu po porodu umrejo.² Iz tega je videti, da tudi v Franciji smatrajo kvaliteto otrok za važno.“

„Pri povprečku 100 za življenske potrebe odraslega moža se računa za samostojno žensko 80, za bračni par, ako žena samostojno gospodinja, 150; vzdrževanje otroka pod 16 leti se ceni povprečno na 50.“

„Ne sme se pozabiti, da nimajo starši mnogih otrok le mnogo izdatkov za prehranjevanje, oblačila itd. svojih otrok, temveč da stane nadziranje, oskrba in vzgoja mnogo truda in da se morajo odreči velikemu delu

¹ Žal narodno-socialistična praksa ne potrjuje lepih Ploetz-ovih in Gross-ovih besed.

² Trditev, da bi otroci alkoholikov tako često kmalu po porodu pomrli, da bi se to poznalo v evgeniškem smislu, pač ne drži splošno.

lastne svobode. Zato se ne sme ugovarjati, da bi se z izenačenjem družinskih bremen staršem otroke plačevalo: žrtev matere mnogih otrok ni mogoče z ničemer poplačati.“

„Za brezposelne so vse civilizirane države izvedle tako izenačenje dohodkov. Plačujejo jim k lastni podpori še dodatek 50 % za ženo in vsakega otroka, t. j. če jih nimajo več kakor 3 ali 4. Toda mož vendar ne zgubi svoje pravice do nacionalne in socialne solidarnosti, ako zopet prične delati! Stvar pravice bi bila, da se staršem vedno nudi pomoč v razmerju do števila njihovih otrok.“

„Nacija, ki hoče dalje obstojati, mora danes od svojih občanov zahtevati vsaj 3 otroke. Onim, ki omogočajo obstoj nacije ob velikih žrtvah, naj izkazuje svojo hvaležnost s tem, da jim po zakonitih ukrepih pripomore do potrebnih sredstev, da morejo otroke na primeren način vzgojiti.“

F. Boverat: „Der Ausgleich der Familienlasten.“

„Tudi izdatki za uradništvo morejo, odn. bi morali dobiti močan populacijsko-političen akcent, ki jim sedaj še skoro popolnoma manjka; resno bo treba premisliti, ali naj se celokupna vsota prejemkov ne preloži tako, da bi dobili večji del mlajši, na katerih leže bremena in odgovornost osnovanja družine, ako se nočemo dokončno odreči razmnožitvi dedne snovi teh ljudi!“

„Ali nima država, ki hoče vzdržati in gojiti kulturno višino svojega naroda, dolžnosti, da ravna z dednimi nosilci te kulture tako, da bodo mogli tudi v bodočih generacijah izvršiti svojo dolžnost?“

F. Boesler: „Öffentlicher Aufwand bevölkerungspolitischer Art.“

Razen tega onemogočajo finančno-politični oziri skoro vedno, da bi se kak davčni sistem zgradil izključno po populacijsko-političnih načelih. Zahteva se more torej glasiti le: revizija razdelitve bremen in reforma davčnega prava po družinsko-političnih vidikih. Populacijsko-politično znižanje bremen je bistvena metoda za izenačenje družinskih bremen.“

H. Müller: „Steuer und Bevölkerungspolitik.“

„Dobro opremljeni raso-biološki instituti se morajo ustanoviti v zadostnem številu v vseh deželah. Takšne zavode imajo sicer že razne države, kakor Švedska, Nemčija, Anglija, Nizozemska in USA, večinoma pa jih je premalo in so premalo dotirani. Že Galton je bil prepričan, da bi se morali takšni instituti ustanoviti, in sicer čim prej, tem boljše. Tudi drugi raziskovalci so istega nazora. Tako je angleški evgenik Thomson že pred leti naglasil potrebo raso-bioloških raziskavanj, ko je pisal: „Moramo priznati, da smo spoznatke biologije začeli uporabljati šele v čisto malem obsegu in da se začetek začenja z lenobo, ki je — strogo presojeno — žalitev človeške dalekovidnosti. Ni dvoma, da bi se angleški naciji izpla-

čalo, če bi dala letno 1 milijon funtov³ za raziskovanja za popllemenjenje človeštva.“

„S časom bi se moralo priti do tega, da bi se mladi ljudje z najbolj-
šimi osnovami, vseh slojev in poklicev, moški in ženske, gospodarsko izdatno
podprli pod pogojem, da zgođaj osnujejo družino, da bi se njihove dobre
osnove podedovale na otroke in vnuke skozi mnogo generacij.“

„Vsi ti predlogi za reforme gotovo ne vstrezajo egoističnim željam
posameznikov. Vkljub temu se pa morajo izvesti, ker služijo blagru naroda
v bodočih pokolenjih. Proti pretiranemu individualizmu se je treba odločno
boriti. Morajo se vzpostaviti povsem drugi ideali, namreč v evgeniškem
smislu.“

H. Lundborg: „Bevölkerungspolitische Richt-
linien.“

Report on some papers read at the International congress for Population
Problems (Berlin 1935); reproduced are some sentences by these authors: Burgdör-
fer, Development of Population in the Occidental Cultural Zone with Special Attention to
Germany; Wieth-Knudsen, The Population Problems of the North; Stüwe, The Large
Family and its Importance for the Development of the Population; Hecke, Illegitimate
Births in Austria; Hartnacke, The Quantitative Relation of Intelligence and Unintelli-
gence; Just, School Selection and Life Work; v. Verschuier, Race Biology as a Basis
of Population Policies; Ploetz, Race Hygiene and War; Gross, The Campaign for Race
Hygiene; Gütt, Population Policies as Duty of the State; Boverat, Compensation of the
Costs of Family Maintenance; Boesler, Public Expenditure for the Increase of Popula-
tion; H. Müller, Tax and Population Policy; Lundborg, Principles of Population Policy.

GENETIČNI SEMINAR

G. TOMAŽIČ:

• Lastnosti in njih spremenljivost (varijabilnost)

Ogledali smo si pojav fluktuirajoče varijabilnosti pri lastnostih rastlin
in živali. Navedli bi lahko mnogo enakih pojavov pri človeku.¹ Spoznali
smo, da je lastnosti, ki se na ta način spreminjajo, prav težko opisati. V
metodah statistike varijabilnosti smo našli sredstvo za njih opis. Opisali
smo s pomočjo statističnih metod par primerov in narisali varijacijske po-
ligone. Slednji nam prikažejo prelivajoče se spreminjajočo lastnost najbolj
točno in so za opis tovrstnih lastnosti najbolj prikladni. Pokažejo nam ob-
seg in pogostnost varijiranja. Nudijo nam pregled čez vse varijante. Pojas-
nijo nam razmerje plus- in minus-varijant do povprečne varijante, ki je
vedno najbolj pogostna. Vzgojili smo potomstvo iz poedincev raznih vari-

³ T. j. približno 240.000.000 Din. Mi bi bili zadovoljni z 10, da celo z 1%, tega zneska,
da bi se le sploh nekaj dalo na razpolago za tako prepotrebne namene!

¹ Glej knjigo dr. B. Škerlj: Človek. Mala knjižnica. Ljubljana, 1934, str. 84.

ant in se prepričali, da posamezna varijanta ni dedna. Pri lastnostih te vrste je deden le obseg spremenljivosti, ki ima svoje meje v ekstremnih plus- oziroma minus-varijantah in največjo pogostnost nekje med obema ekstremoma v povprečni varijanti. Poedinec podeduje obseg varijabilnosti kot lastnost. Od okolišnih razmer, v kakršne slučajno pride, je zavisno, kako se bo ta lastnost v svojem podedovanem obsegu razvila. Zgolj od slučaja je odvisno, ali se bo lastnost razvila kot plus- ali morda kot minus-varijanta; največ verjetnosti je seveda, da bo blizu najbolj pogostnim povprečnim. Raditega se variacijski poligoni, ki kažejo prelivajočo se spremenljivost lastnosti, ujemajo z zakonitostmi slučaja, kakršne je izsledil Quételet. V tem sliči pojav fluktuirajoče varijabilnosti še mnogim drugim pojavom v živem in neživem svetu. Številke, ki jih izračunamo statističnim potom za pogostnost varijant, lahko izvajamo iz binomijalnega stavka $(a + b)^n$.

Fluktuirajoče spremembe lastnosti ne moremo opazovati na posameznih individuih, ampak le na večjih skupinah poedincev iste vrste, ki kažejo te vrste spremembe na svojih lastnostih.

Skupine poedincev, ki jih izberemo lahko poljubno, imenujemo populacije. Poedinci, ki sestavljajo populacijo, imajo včasih vsi iste dedne zasnove za varijabilno lastnost, včasih pa tudi ne. V prvem slučaju se spreminja lastnost pri vseh poedincih populacije v enakih, to je dedno določenih mejah varijabilnosti. Vsi poedinci so v okolišu, v katerem slučajno žive, enoten in poseben tip. Ta je omejen in se loči od ostalih sorodnih tipov po podedovanih ekstremnih mejah varijabilnosti za fluktuirajoče spremenljivo lastnost. Take tipe imenujemo biotipe. Variacijski poligon za prelivajočo se spreminjanje lastnosti v mejah biotipa ima en sam vrh. V pretežni večini slučajev pa nimajo vsi poedinci v poljubno izbrani populaciji iste dedne konstitucije za varijabilno lastnost. Zato se tudi lastnost ne spreminja pri vseh poedincih v istem obsegu. Vsi poedinci skupaj niso v okolju, kjer žive, biotip zase. So le nekak navidezen tip, ki kaže včasih pri bolj površnem opazovanju sicer neko enotnost, v resnici pa je zmes dveh ali celo več biotipov. Variacijski poligon, ki ima po dva ali celo več vrhov, nas opozarja na mešanico. Take tipe imenujemo fenotipe.

Metoda variacijske statistike — nazivamo jo tudi biometriko — nam omogoča vpogled v fluktuirajočo varijabilnost določene lastnosti ali znaka. Včasih nas celo opozarja na različne probleme; v našem slučaju n. pr. na ta-le: Nili populacija, ki kaže variacijski poligon z dvema vrhovoma, zmes dveh biotipov?

Biotipov ne moremo zanesljivo in eksaktno ločiti od fenotipov le s pripomočki biometrike. Sledeči, nekoliko bolj zamotan primer nam bo namreč pokazal, da je biometričnim potom preiskana populacija, ki kaže na videz enotno vsoto varijant z enim vrhom v najbolj pogostni varijanti, vendarle lahko fenotip in zmes več biotipov. Ta slučaj nam bo jasno povedal, da sama biometrika večkrat ne zadostuje za eksakten odgovor na vprašanje:

Ali je določena populacija en sam biotip ali pa zmes več biotipov, torej fenotip?

V posodi imamo mnogo enostaničnih živalic, ki jih imenujemo papučice (*Paramaecium*). Vse papučice v naši posodi so populacija. Če merimo dolžino njihovih telesc, opazimo, da varijira ta med 0'045 do 0'310 mm. Največ papučic je dolgih 0'155 mm. Potom merjenja se prepričamo, da je 970 poedink tako dolgih. Krajših in daljših je manj. Najkrajših, ki merijo po dolgem 0'045 mm je le 8, najdaljših, ki so dolge 0'310 mm pa je le 7. Povprečna varijanta je torej najbolj pogostna, ekstremna plus- in ravnokotaka ekstremna minus-varijanta je zelo redka. Med ekstremno plus-varijanto in povprečno varijanto so razvrščene na eni strani ostale plus-varijante, ki so tembolj pogostne, čimbolj se približujejo povprečku. Na isti način so razporejene na drugi strani ostale minus-varijante med povprečkom in ekstremno minus-varijanto. Števila, ki označujejo pogostnost posameznih varijant, lahko razvrstimo v kontinuirano vrsto, ki prične z ekstremno minus-varijanto, raste polagoma do povprečne in pada nato proti ekstremni plus-varijanti. Varijacijski poligon, ki ga iz merskih podatkov na že opisani način narišemo, kaže le en vrh v varijanti 0'155 mm. (Glej odgovarjajočo razpredelnico in poligon v sl. 10.)

Vprašanje je, je-li ravnokar opisana populacija enotna, to je biotip? Ni-li morda kljub temu, da kaže varijacijski poligon en sam vrh, zmes več biotipov, ki kaže navidezno enotnost, torej fenotip? Če sklepamo po analogiji s slučajem, ki je opisan na sl. 9 I., bi morala populacija papučic odgovarjati biotipu, ker kaže le en vrh; nikdar pa ne bi mogla biti zmes dveh ali celo več biotipov, kajti primer iz dveh biotipov mešane populacije, ki je opisan na sl. 9 III., kaže dva vrha v poligonu, naš poligon pa le enega (Sl. 10). Sklepi na podlagi biometrične metode nas dovedejo do teh rezultatov. Kakšen odgovor nam bo dal poizkus? Slišali smo že, da dobimo lahko eksakten odgovor le, če gojimo poedine papučice ločeno in določimo v njihovem potomstvu varijabilnost lastnosti „telesna dolžina“.

Iz populacije vzamemo posamezne papučice in gojimo njih potomstvo ločeno dalje. Če je populacija res biotip, se morajo v potomstvu vsakega poedinca, ki smo ga izločili iz nje in gojili ločeno dalje, pojaviti enakovredne spremembe telesne dolžine, kakor smo jih opazovali v prvotni populaciji.

Po biometričnim potom dobljenih rezultatih sodeč pričakujemo v potomstvu le en biotip.

Ko vzgojimo potomstvo vseh ali vsaj pretežne večine prvotnih individov, pa opazimo sledeče: Poedinci v potomstvu nekaterih individov varijirajo med 0'045 mm in 0'140 mm, povpreček je pri 0'085 mm; drugih zopet med 0'060 mm in 0'145 mm, povpreček je pri 0'095 mm; tretjih zopet drugače, itd. Natančnejše je to razvidno iz razpredelnice. Razpredelnica nam pove, da smo vzgojili v potomstvu 8 različno varijirajočih tipov. Če hočemo iz dobljenih rezultatov narisati grafično sliko, moramo narisati 8 varijacijskih

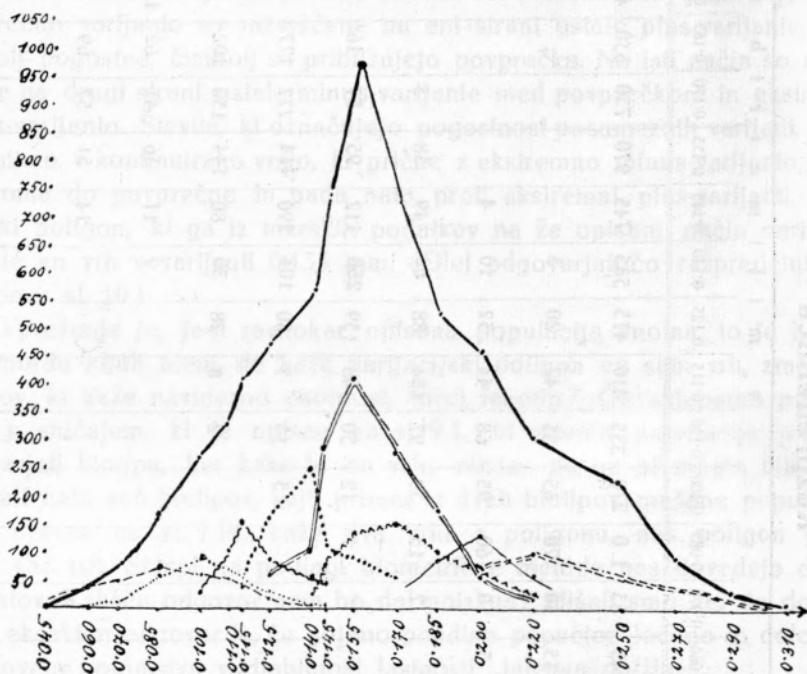

Razpredelnica

VARIJANTE ALI INAČICE (TELESNA DOLŽINA)	v m i l i m e t r i h																		
	0·045	0·060	0·070	0·085	0·100	0·110	0·115	0·125	0·140	0·145	0·155	0·170	0·185	0·200	0·220	0·250	0·270	0·290	0·310
Pogostnost v prvotni populaciji . .	10	45	85	1.0	270	335	410	475	585	745	970	730	530	460	305	230	95	30	9
Pogostnost v 1. biotipu	8	35	50	70	65	55	47	20	5										
„ „ 2. „		3	10	60	95	68	44	32	10	4									
„ „ 3. „			7	15	39	97	154	88	62	49	38	3							
„ „ 4. „				1	12	30	48	159	250	112	95	57	16	9					
„ „ 5. „					5	15	7	60	104	290	414	277	177	57	21	12			
„ „ 6. „						2	8	28	30	80	144	150	102	83	26	20	6		
„ „ 7. „									9	11	36	41	62	132	90	79	27	4	
„ „ 8. „										14	51	57	69	86	97	73	45	19	7

poligonov, ki imajo svoje vrhove v variantah 0·085 mm, 0·100 mm, 0·115 mm, 0·140 mm, 0·155 mm, 0·170 mm, 0·200 mm in 0·220 mm. Prvotna populacija je bila le fenotipus in zmes iz osmero biotipov. Z gojenjem smo izbrali iz fenotipične zmesi v prvotni populaciji osem biotipov.

V zrcalu biometrike so vsi poedinci, ki so 0·140 mm dolgi, enakovredni. Oni so minusvarijante prvotne populacije. Gojenje pa pokaže, da jih lahko razdelimo na sedem skupin. Deloma so velikani, to je ekstremne minus-varijante biotipa, ki ima največjo pogostnost pri 0·200 mm; deloma minus-varijante biotipov, ki varijirajo okrog povprečkov 0·170 in 0·155 mm. Nekateri

Sl. 10 (Razlago glej v tekstu in v razpredelnici!)

poedinci so zopet povprečne varijante biotipa, ki ima svoj vrh pri 0·140 mm. Med njimi najdemo še poedince, ki spadajo v biotipe s povprečkom pri 0·115 in 0·100 mm in so plus-varijante teh tipov. Končno najdemo med poedinci prvotne populacije še pritlikavce, ki so ekstremne plus varijante biotipa, ki varijira okrog povprečka 0·085 mm.

Naš primer nam kaže: Biometrične metode so lahko kažipot za rešitev bioloških, da celo dednih problemov. Z njihovo pomočjo lahko načelnjamo probleme, to je postavljamo vprašanja. Samo z biometričnimi metodami pa teh vprašanj ne moremo zanesljivo rešiti. Vrednost metod variacijske statistike je v glavnem v tem, da omogočijo eksakten opis in določitev obsega fluktuirajoče variabilnih znakov in lastnosti, da eksperimentator lažje z njimi operira. Točen odgovor pa je mogoč le s pomočjo gojenja

potomstev in celih pokolenj. Zmes biotipov lahko sestavlja populacijo, ki je navidez enotna in kaže tudi v podatkih biometričnih metod enotnost. Takim populacijam pridemo do živega le potom gojenja potomstev.

Genetisches Seminar.

G. Tomažič: Eigenschaften und ihre Variabilität.

Evgenika je ena od tajnosti prirode, ki jih je človek razvozlal. Žal pa rabi svoje znanje bolj za to, da goji živali kakor pa da bi z njim koristil človeštvu in zboljšal zdravje, sposobnosti in najgloblje jedro človeške biti. Z norci in z onimi, ki so od rojstva manjvredni, bomo ravnali z vso človeško dobrotljivostjo z eno edino izjemo (ki pa ni prava izjema): onemogočiti jim hočemo, da bi delali škodo in razmnoževali svoj rod.

Dr. F. PARKES-WEBER
London

DROBNE VESTI

Na Dunaju se je ob začetku letošnjega šolskega leta zopet močno poznalo padanje rojstev. Na ljudske in meščanske šole se je vpisalo sicer še nekaj nad stotisoč učencev, vendar pa osemstisoč manj kot lani. Značilno je tudi to, da sprejemajo v mestne otroške vrtce sedaj tudi že triletne otroke, zato ker je starejših premalo, da bi se vzdržavali vsi oddelki. Ako pa to ne bi bilo mogoče, bi bilo zopet nekaj vrtnaric in drugega osebja brez zaslužka — s tem pa bi se breme izdatkov za brezposelne zopet povečalo. Tudi iz Mödlinga pri Dunaju mi je znano, da pustijo manj-nadarjene otroke v razredih ljudske šole le zato, da jih radi prenizkega števila obiskovalcev ne bi bilo treba ukiniti. Tako se sedaj na Dunaju že čisto jasno kažejo prvi znaki gospodarskih posledic padanja števila rojstev. Zašli so tam — in tudi pri nas kmalu ne bo drugače — v pravi circulus vitiosus: slabe gmotne razmere (t. zv. kriza) silijo misleče starše k omejitvi rojstev, omejitev se pa izraža v padanju konsumentov raznih poklicev, potrebščin itd., kar povzroča brezposelnost, zopet padanje gospodarskega standarda in nadaljnjo omejitev rojstev. Toda oni, ki odločajo, državniki in gospodarstveniki, naj pomislijo, da teh razmer niso krivi misleči starši! Š.

Povprečna inteligenca angleškega naroda pada. — Izredno važno in tehtno odkritje je napravil s svojim člankom R. B. Cattell (v *Eugenics Review*). Po inteligenčnem kvocientu (I. Q.), ki je tem višji, čim večja je inteligenca, je izračunal, da je bila prejšnja generacija „inteligentnejša“ kakor sedanja in da bo prihodnja še manj inteligentna. Številke so na kratko te-le:

	Mesto	Dežela
prejšnja generacija	103,81	95,8
sedanja generacija	99,8	93,5
prihodnja genaracija	98,31	90,9

Torej je dežela za mestom in I. Q. tam tudi hitreje pada — toli slavljeni narodni inteligenčni rezervoar usiha! Prognoza za ta katastrofalni razvoj je bila mogoča na podlagi primerjanja porodnosti v posameznih inteligenčnih „razredih,“ (po I. Q.; tu bodi tudi omenjeno, da se smatra I. Q. pod 70 že za znak manjvrednosti, ki v Kaliforniji indicira sterilizacijo).

I. Q.	Mesto štev. otrok	Dežela štev. otrok
180 — 160	2,35	1,80
160 — 140	2,92	2,31
140 — 120	2,76	2,62
120 — 100	3,00	3,27
100 — 80	3,60	3,72
80 — 60	4,13	4,21
60 — 40	3,93	4,72

Zadnji dve skupini obsegata že manj nadarjene in slabo nadarjene. Na deželi se bolj inteligentni množe še slabše kakor v mestu, manj inteligentni pa močneje! Dežela torej ne bo več mogla nuditi dovolj dotoka za mesta in za inteligenco. Najbrže, to bodi tu posebno poudarjeno, Anglija v tem razvoju ni osamljena!

Predsednik Zedinjenih držav S. A., Franklin Delano Roosevelt izvira iz stare in slavne rodbine, ki je že pred svetovno vojno dala Zedinjenim državam predsednika Teodorja. Tekom 30 let sta bila torej dva predsednika iz iste rodbine, katere rodovnik je znan že skozi 11 generacij (vštevši še vnuke sedanjega predsednika)! Sorodnost obeh predsednikov je sicer že jako daljna, vendar pa krvna. Sedanji predsednik, ki pripada po številu svoje generacije isti generaciji kakor Teodor, je pa še sklenil sorodstveni brak, in sicer s hčerko Teodorjevega brata. Tako je prišlo v tej družini po 7, odn. 8 generacijah do „krvnega svaštva“. F. D. Roosevelt ima še $\frac{1}{32}$ krvi skupnega prednika, njegova žena pa celo samo še $\frac{1}{64}$. Rooseveltov rodovnik je vsekakor zanimiv primer evgeniško zdrave in visokovredne družine in rodovine. Š.

Little notes.

In Vienna the deficiency of children appeared in despairing form, especially in lower classes of the schools. The statemen ought to be consious that the care of the population is their first task and that it is comprehensible that thinking parents limit the number of their children at these hard times.

The intelligence of English nation is decreasing (Cattell, Eugenics Review XXVIII/3).

About the famous pedigree of the president of USA., F. D. Roosevelt.

ORGANIZACIJE

Znanstveni odbor Prirodoslovnega društva v Ljubljani je odobril ustanovitev Sekcije za antropologijo, genealogijo in evgeniko pod vodstvom g. univ. prof. dr. Hadžija. Nova sekcija Prirodoslovnega društva je prva organizacija z evgeniškim programom v naši državi. Notranja organizacija sekcije je v teku in je upati, da bo z delovanjem začela kmalu po Novem letu.

I. F. E. O. — 12. seja te mednarodne organizacije evgeniških društev (International Federation of Eugenic Organizations), v kateri je zastopana tudi Jugoslavija, se je vršila v dneh 15. — 20. julija 1936 v Scheveningenu na Nizozemskem. Ker je dosedanjemu predsedniku, prof. dr. Rüdinu (München), potekel rok, je bil za novega predsednika te organizacije izvoljen Šved dr. Torsten Sjögren iz Göteborga. Prihodnji sestanek bo 1937 ali v Poljski, ali Češkoslovaški ali Madžarski. O programu in delovanju I. F. E. O. prinesemo o priliki večje poročilo.

Vodstvo centralnega zavoda za človeško genetiko nam je poslalo naslednji razpis s prošnjo, da bi ga objavili in nanj opozorili svoje čitalce. Prosimo torej čitalce „Evgenike“, da informacije in prošnje Centralnega zavoda pazljivo preberó ter da jim po možnosti vstrežejo. Skoro vsakdo je zmožen sestaviti vsaj svoj rodovnik za tri generacije; naj tako stori in pošlje material na naslov: Bureau of Human Heredity, 115 Gower Street, London, England. Za informacije je urednik „Evgenike“ rad na razpolago. Razpis se glasi:

Centralni zavod za človeško genetiko ima namen, da zbere v čim večjem obsegu znanstveni material s področja človeške genetike. Za kasnejši čas je predvideno, da bi se material obdelal in v znanstvene svrhe dajal na razpolago.

Zavod vodi odbor, v katerem so zastopane zdravniške in prirodoznanstvene družbe Velike Britanije, ter deluje v tesni zvezi z Mednarodnim odborom za človeško genetiko, ki naj jamči za sodelovanje na vseh področjih, na katerih se znanstveno raziskuje.

Vodstvo Centralnega zavoda bi s hvaležnostjo pozdravilo, če bi mu bil od institutov in raziskovalcev posameznikov dostavljen ves zbrani material, ki more nuditi resnične podatke o podedovanju človeških dednih osnov katerekoli vrste. Posebno zaželeni so rodovniki, važne pa so tudi raziskave dvojčkov in statistične raziskave. Ako si želijo raziskovalci ali druge osebe, ki pošljejo material, pridržati znanstveno ali drugačno literarno obdelavo svojega materiala, naj to željo izrazijo v pošiljki.

Vse znane podrobnosti, ki so v zvezi z izvorom materiala, diagnostičnim, simptomi (spoznavnimi znaki), imenom in naslovom avtorja ali avtorjevi naj se navedejo.

Nadalje bi bil Centralni zavod hvaležen za pošiljanje posebnih od-tisov onih del, ki spadajo v njegova področja.

Zgodi se, da so avtorji nabrali rodovnike, katerih ponatis v publikaciji ni bil mogoč v vseh podrobnostih. Centralni zavod želi ohraniti tudi tak material v svojem zbirališču, da bi se obvaroval izgube.

Odtiski „mednarodnih okrajšav in znakov za rodovnike“ se morejo dobiti pri Centralnem zavodu.

Poročila o delovanju Centralnega zavoda se bodo od časa do časa objavljala.

(„Evgenika“ bo čimprej objavila način sestave rodovnika in mednarodne znake, o katerih razpiš govori).

Organizations

The Scientific Committee of the Society of Natural Sciences (Ljubljana) approved the foundation of a Section for Anthropology, Genealogy, and Eugenics.

Dr. T. Sjögren became the new president of I. F. E. O.

The circular letter of the Bureau of Human Heredity (London).

KNJIŽEVNOST

a) Domača

Zwitter Fran: Prebivalstvo na Slovenskem od XVIII. stoletja do današnjih dni (Razprave Znanstvenega društva za humanistične vede v Ljubljani, št. 14. Historični odsek, št. 5). Ljubljana 1936, str. 112, tabele, grafikoni; cena ni navedena. — Temeljita in za naše razmere svojevrstna in prav originalna študija mladega priznanega zgodovinarja se tiče deloma tudi evgeniških vprašanj. Avtor razvija v dveh delih, I. Zgodovinski razvoj populacije in II. Glavne smernice v razvoju prebivalstva, svoja dognanja, ki jih je z neumornim trudom (o tem priča seznam uporabljenih virov) zbral po raznih zavodih v tu- in inozemstvu. Zanimivo je, da se Slovenci že od davnih dob le počasi množijo. Nevzdržni padec rojstev se je na ozemlju predvojne Kranjske začel že v zadnjem petletju pred 1900 (!), kulminacijo pa je porodnost dosegla v desetletju 1880—1890. Umrljivost pada v zadnjih desetletjih skoro vzporedno s porodnostjo, tako da je presežek rojstev za sedaj še dokaj ugoden (okoli 10‰). Prirodni prirastek prebivalstva je bil in je sedaj v Dravski banovini razmeroma majhen, vsekakor najmanjši v vsej državi. Razume se, da je avtor upošteval tudi pomen izseljevanja za prirastek prebivalstva. — Lepo razpravo zaključuje nemški resimé. Š.

Mikič Fedor: Karta indeksa biološkega tipa. (Zbirka karata Geografskega društva, br. 5), Beograd 1936, Cena Din 20.—. — Izredno poučna karta, ki jo spremlja kratek uvod v srbščini in nemščini, je uspeh podrobnega in nad vse vesnega študija populacijskih podatkov iz l. 1921. Našo populacijo vzdržujejo centralne, zlasti bivše boscanske pokrajine, dočim je prebivalstvo v sedmih obrobnihih centrih še stacionarno. Študij take karte, ki ga priporočamo zlasti politikom in državnikom, ima lahko dalekosežen populacijsko-političen pomen. Š.

b) Tuja

Baur E., E. Fischer, in F. Lenz: Menschliche Erblehre. (4. izdaja), Lehmann, München 1936. 796 str., 287 slik; Cena za inozemstvo RM 11,25, vez. 12,75. — Od strokovnih krogov je bila četrta izdaja že dolgo razprodane standardne knjige nestrpno pričakovana. Nova izdaja je zelo razširjena in predelana, zlasti njen drugi — Fischerjev — del. — E. Baur, ki te izdaje ni več doživel, je napisal prvi del, uvod v splošni nauk o variacijah in dednosti (94 str.), ki upošteva znanje do preteklega leta in ga podaja v

izobraženim dostopni obliki. Snov kajpak ni čisto enostavna. — E. Fischer je napisal drugi del, o zdravih telesnih dednih osnovah človeka, ki obsega prav za prav skoro vse antropološke probleme, kajpak s svojevrstnega vidika, ki mu daje osnovni značaj genetika (str. 97 — 320, in 13 prilog z rasnimi slikami). Zanimivo je njegovo tolmačenje rasnega postanka in medsebojne rasne povezanosti. Najdemo pa tudi nekaj pomanjkljivosti v podrobnostih, ki najbrže niso slučajne, tako na pr. neupoštevanje Leakeyjevih najdb v Kenji, Matiegkove monografije o Predmostskem človeku (Oboje je bilo objavljeno 1934! (mimogrede: Fischer piše dosledno Prđmost!). — 3. do 5. del je spisal F. Lenz; 3. del (str. 323 — 586) obravnava bolezenske dedne osnove in jih opisuje po posameznih organih ter organskih sestavih. 4. del (str. 590—657) je posvečen metodam človeške genetike ter obsega: analogije iz eksperimentov, rodoslovno-statistične metode, računanje korelacij in raziskave dvojkov. Zadnji del (str. 661—773) pa prikazuje podedovanje duševnih lastnosti pri posameznih osebah — posebno nadarjenosti — ter pri posameznih rasnih skupinah. Na koncu se bavi avtor tudi še s problemom duševnih lastnosti pri rasnih mešancih. — Knjigo zaključuje seznam slostva ter imensko in stvarno kazalo. Lepo delo lahko najtopleje priporočimo. Obsežna vsebina, ki je podana na vsem izobraženim dostopen način in ki daje res dobro sliko dosedanjega znanja o vseh obravnavanih problemih, in krasna oprema, ki dela čast založbi, k temu še nizka cena (okoli 200.— Din), ji zagotovijo najlepší uspeh. Š.

Archiv für Bevölkerungswissenschaft (Volkskunde) und Bevölkerungspolitik VI/5. (S. Hirzel), Leipzig 1936. — V. Kubijovič piše o razvoju prebivalstva v Ukrajini v letih 1890—1932. — F. Mikič priobčuje jako zanimivo in temeljito, matematično-statistično do podrobnosti utemeljeno razpravo o indeksu efekta rojstev. O tem indeksu je avtor govoril že na II. mednar. kongr. za populacijske vede v Berlinu 1935. Sedaj je svojo témo razširil in na novo podkrepil. Praktičen pomen indeksa se kaže na priloženih primerjalnih kartah Evrope, iz katerih se more razbrati, v katerih državah je bilo l. 1910. in l. 1930. še dovolj rojstev, da se more vzdržati število prebivalstva v prihodnjem stoletju. Dočim je bilo l. 1910. število rojstev premajhno le na Irskem, Estonskem, v Belgiji, Franciji in Avstriji (v današnjem obsegu), so se l. 1930. tem državam pridružile še: Norveška, Švedska, Finska, Letška, Danska, Anglija, Nemčija in — kot edina slovanska država — Češkoslovaška republika. Vse vzhodnejše in južne države (tudi Španija in Portugalska) imajo dovolj prirodnega prirastka. Na germanskem zapadu pa se vzdržuje na taki višini rojstev edino še Nizozemska. O ogromnem pomenu takih raziskav za ves mednarodno-političen razvoj v Evropi, kjer je že sedaj skoro vsak drugi prebivalec Slovan, tu ne moremo obširneje razpravljati. Opozoriti pa bi bilo treba državnike, naj študirajo populacijska gibanja evropskih in zlasti svojih narodov, da bi mogli politične zveze usmeriti tako, kakor je za zdrav razvoj lastnega naroda koristno. — F. Keiter piše o osnovah in glavnih nalogah biološko utemeljenega kulturnega nauka (kulturne biologije); J. Schottky o vojaških kmetskih naseljenicah iz l. 1934. — S. Lüdersdorff pa načena vprašanje, kako bi se plače nameščencev pravilno uredile v smislu populacijske politike, ter stavlja predlog, da bi morale začetne (osnovne) plače biti višje in doklade za stanovanje in za otroke tolikšne, da bi se mogel mlad uradnik mirno in brez dolgov oženiti. To pomenja sicer obremenitev državne blagajne, ki pa ne more odtehtati zaželenega porasta potomstva prav pri uradnikih, kateri predstavljajo v povprečku in celoti vendar nadpovprečen izbor po intelektu, vstrajnosti, čutu odgovornosti in drugih za družbo pozitivnih lastnosti — Zvezek zaključujejo razna poročila, referati in zakonodaja. Arhiv, ki stane letno le RM 10., — bi morali čitati tudi pri nas širši krogi, zlasti pa aktivni politiki. Š.

Eugenical News XXI/5 (The Eugenics Research Association, Cold Spring Harbor, Long Island, N. Y., 1936). — Med originalnimi članki je sicer mnogo zanimivega, vendar naj tu navedemo le kratko poročilo o „popravljanju“ oplodljivosti po izvršeni sterilizaciji (E. S. Gosney), ki opiše prvi uspešen tak primer. — P. Popenoe prihaja do zaključka, da pri brakih, ki ostajajo prostovoljno brez otrok, evgeniški vzroki ne igrajo skoro nobene

vloge. Zanimivo je tudi poročilo o umetni oplodnji (inseminaciji) od F. J. Seymoura G. Schreiber (Paris) objasnjuje stališče Francije nasproti problemu evgeniške sterilizacije. Ugovori, ki jih navaja, niso novi; toda o njih je debata skoro nemogoča, ker slone na čustvenem stališču, ne pa na znanstvenem, kar avtor sam priznava. Prav obširna so poročila o delovanju posameznih sekcij na letošnjem (12.) sestanku I. F. E. O. v Scheveningenu. — Sledita poročili o evgeniki v Mehiki in v Jugoslaviji (kjer je omenjena tudi naša „Evgenika“). Z manjšimi poročili s področij razvoja človeka, rasologije, rodbinoslovja, populacijske vede ter z referali je ta zanimiv zvezek zaključen. Š.

Eugenics Review XXVIII/3 (The Eugenics Society) London 1936. — Eno najzanimivejših in tudi najvažnejših razprav v zadnjem času je napisal R. B. Cattell, namreč: ali pada narodna inteligenca? (Is national intelligence declining?). Avtor dokazuje na podlagi t. zv. inteligenčnega kvocienta (I. Q. je tem višji, čim večja je inteligenca), da je narodna povprečna inteligenca že padla in da bo še bolj. Avtor pravi h koncu, da je škandalozno (prav ta izraz!), da se doslej še nobena vlada ni lotila raziskave tega vprašanja (in potem seveda primernih ukrepov), ki obstoja že 25 let! — C. P. Blacker piše o bodočnosti angleške populacije, ki se ne zdi ugodna, ako ostane pri istem razmerju med porodnostjo in umrljivostjo. Od l. 1945. začnjenja število padati (40,392.000 preb.) in bo čez 90 let (2035.) le še 4,426.000 prebivalcev; in vse to ob normalnem razvoju, brez vojne in drugih narodnih katastrof! Prognoza se dobro ujema z Mikičevo na osnovi indeksa o rojstnem efektu. Ostali del številke je posvečen referatom, obvestilom itd. Š.

Zeitschrift für Rassenkunde IV/3 (v. Eickstedt), Stuttgart (Enke) 1936 — Izmed zanimivih člankov naj navedemo: H. Kühnov o upodobitvah človeka v paleolitiku, H. Mandelov o rasološki duhovni zgodovini na biološki podlagi, I. Schwidetzkyjev o razmerju antropologije do zgodovinskih znanosti (v katerem razpravlja o stalno rastočih stikih med obema vednima krogama) in B. Škerljjev o rasni razdelitvi človeštva (v katerem podaja na diskusijo nov sistem na podlagi matematično-genetičnih osnov). — Med manjšimi poročili je treba omeniti Dreyerjevo (Bloemfontein, South Africa) o Florisbadski lobanji iz paleolitika, ki predstavlja po njegovem mnenju nekega predhodnika koisanidov. — Obširni seznam literature in drobne vesti iz raznih držav zaključujejo zadnji zvezek četrte knjige, odn. drugega letnika. — Z. f. R. bi zaslužila pozornost širših krogov, ker prinaša zlasti mnogo člankov iz zgodovinskega in etnološkega mejnega območja ter skuša premostiti doslej še vedno dokaj širok prepad med biološkim in historičnim gledanjem svetovnih dogajanj. Š.

Literature

a) Domestic

Zwitter F.: „Die Bevölkerung des slowenischen Gebietes vom 18. Jahrhundert bis zur Gegenwart“ is the title of the German abstract of a Slovene book which shows that the Slovenian people has allways had a low reproduction rate.

Mikič F.: „Karte der Indexe des biologischen Typus“, a map of the biological indices of Yugoslavia shows that the most progressive people are the inhabitants of former Bosna (Vrbaš and Drina-banovina) and that the people on the frontiers are „stationär“. With the map there is published a short introduction in Serbian and German.

b) Foreign

Baur, Fischer, Lenz: Menschliche Erblehre. The 4th edition of the well known and excellent book.

Short abstracts are given about following reviews:

Archiv für Bevölkerungswissenschaft etc. VI—5.

Eugenical News XXI—5.

Eugenics Review XXVIII—3.

Zeitschrift für Rassenkunde IV—3.